

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 67.756/1/V
van 6 augustus 2020

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigten in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid’

Op 9 juli 2020 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege^(*) verlengd tot 25 augustus 2020, een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid’.

Het ontwerp is door de eerste vakantiekamer onderzocht op 23 juli 2020. De kamer was samengesteld uit Roger STEVENS, eerste voorzitter van de Raad van State, Jo BAERT, kamervoorzitter, Chantal BAMPS, staatsraad, Johan PUT, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 augustus 2020.

*

(*) Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering, beoogt te vermijden dat de grensbedragen waarmee de bestaansmiddelen van de schuldenaar worden vergeleken in verband met een verzoek aan een uitbetalingsactor van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid om af te zien van terugvordering van onverschuldigde betalingen, verder zijn onderworpen aan een dubbele¹ indexering.

Daartoe wordt artikel 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 ‘tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid’ gewijzigd, teneinde het minimumgrensbedrag in de tekst zelf op te nemen en het los te koppelen van het minimumbedrag bedoeld artikel 1409, § 1, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

3. De ontworpen regeling vindt rechtsgrond in artikel 103, § 2 van het decreet van 27 april 2018 ‘tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid,’ waaraan wordt gerefereerd in de rubriek “Rechtsgrond” in de aanhef van het ontwerp.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

4.1. Luidens artikel 2 van het ontwerp heeft het te nemen besluit uitwerking met ingang van 1 januari 2020.

Door de terugwerkende kracht wordt het grensbedrag vanaf 1 januari 2020 bijgevolg op 1128 euro gebracht.

Er dient evenwel te worden vastgesteld dat het koninklijk besluit van 9 december 2019 ‘tot uitvoering van artikel 1409, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek’ het minimumgrensbedrag met ingang van 1 januari 2020 heeft verhoogd tot 1138 euro en dat de wet

¹ Krachtens artikel 4, § 1, van het decreet van 27 april 2018 ‘tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid’ worden de inkomensgrenzen op 1 september geïndexeerd met 2%. Voor de grensbedragen van de bestaansmiddelen wordt verwezen naar de bedragen in artikel 1409, § 1, Ger.W., die onderworpen zijn aan het indexeringsmechanisme bedoeld in artikel 1409, § 2 Ger.W.

van 19 juni 2020 ‘tot tijdelijke verhoging van de inbeslagnemingsdrempels bedoeld in artikel 1409 van het Gerechtelijk Wetboek’ dit bedrag tijdelijk heeft verhoogd tot 1366 euro.

4.2. Gevraagd of de bedragen uit het ontwerp al worden toegepast en of een regularisering wordt beoogd, antwoordde de gemachtigde:

“Het betreft inderdaad een regularisatie van de bedragen zoals ze nu al worden toegepast, namelijk op basis van 1128 € (het bedrag dat gold op 31 december 2019). Vanaf 1 januari 2020 gebeurt de indexering overeenkomstig het nieuwe artikel 4.”

Daaruit blijkt dat met de terugwerkende kracht van de ontworpen regeling een regularisatie wordt beoogd van een reeds toegepaste praktijk. In dat verband moet eraan worden herinnerd dat het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten slechts toelaatbaar is ingeval voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend of in zoverre de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast.

Enkel indien de terugwerkende kracht kan worden ingepast in één van de opgesomde gevallen kan deze toelaatbaar worden geacht.

4.3. Door de verhoging van de bedragen in artikel 1409, § 2, van het Gerechtelijk Wetboek mochten de schuldenaren er sinds 1 januari 2020 van uitgaan dat zou worden afgezien van een terugvordering wanneer de bestaansmiddelen lager waren dan 1138 euro (en sinds 20 juni 2020 lager dan 1366 euro), dat wanneer de bestaansmiddelen zich bevonden tussen 1138 euro en 1138 euro x 1,5 gradueel kon worden afgezien van een terugvordering, en dat slechts wanneer de bestaansmiddelen zich boven 1138 euro x 1,5 bevonden integraal teruggevorderd zou worden. Door met terugwerkende kracht het grensbedrag terug op 1128 euro te leggen, met name het bedrag dat op 1 september 2020 met 2% zal worden verhoogd, worden evenwel categorieën van schuldenaren die, hetzij gerechtigd waren op een vrijstelling van terugvordering, hetzij in aanmerking kwamen voor een graduele terugvordering, nadelig behandeld.

Er worden aldus verkregen situaties, *in casu* subjectieve rechten, aangetast, zodat de terugwerkende kracht in die mate niet aanvaardbaar is.

DE GRIFFIER

DE EERSTE VOORZITTER

Wim GEURTS

Roger STEVENS